

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021

Probă scrisă

**LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
UNIVERSALĂ PENTRU COPII, METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA MAGHIARĂ
MATERNĂ ȘI METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura maternă (30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Volt egyszer egy ember s annak három fia. Ez az ember a két idősebbik fiát mesterségre adta. Az egyikből borbély, a másikkól kovács lett. A legkisebb fiúnak nem kellett semmiféle mesterség. Ez beállott katonának.

Eszkendő múlt esztendő után, a fiúk nem jártak haza. Egyszer aztán levelet kaptak, hogy siessenek haza, ha még életben akarják látni az apjukat. Jöttek is a fiúk azonnal, s hát csakugyan halálán volt az apjuk.

– Ó, édes fiaim – örvendezett a haldokló ember –, csakhogy még egyszer láthatlak! Mondjátok el nekem, melyik mire vitte. Jól kitanultátok-e a mesterségeket?

Mondta a legidősebbik:

– Ne búsuljon, édesapám! Én jól kitanultam a mesterségemet. Úgy tudok beretválni, hogy a nyulat futtában megberetvállom.

– Na, ez igen szép – örvendezett az öregember. – Ha olyan jól tudsz beretválni, akkor te a jég hátán is megélsz, édes fiam.

– Érettem se búsuljon, édesapám – mondta a második legény, a kovács. – Én meg úgy kitanultam a mesterségemet, hogy a lóra futtában felveszem a patkót, meg le is veszem róla!

– Ó de jó, istenem, ó de jó! – örvendezett az öregember.

Aztán a katona fiát kérdezte:

– Hát te, fiam, milyen katona vagy? Jól tudsz-e bánni a karddal?

– Jól ám! – mondta a katona. – Hallgasson csak ide, édesapám. Egyszer sétáltam az utcán, mégpedig a legfényesebb ruhámban. Amint sétáltam, hullani kezdett az eső. Hej, uram teremtmőm – gondoltam magamban –, most mit csináljak? Megijedtem, hogy az eső átáztatja az én szép atillámat. No, nem gondolkoztam sokáig. Hirtelen kirántottam a kardomat, s olyan gyorsan vagdalkoztam magam körül, hogy egy csepp eső sem esett rám. Hej, hogy csudálkozott a többi katona, amikor visszamentem a kaszárnyába! Kérdezték, mit csináltam, hogy nem vert meg az eső. Aztán jött az ezredes úr. Az is megkérdezte. Haptákba vágtam magamat, s mondtam: – "Jelentem aláassan, vitéz ezredes úr, nem csináltam én egyebet, csak kirántottam a kardomat, s azzal visszavertem az esőt!" "Derék vitéz vagy, fiam" – mondta az ezredes úr, s egy zacskó aranyat adott ajándékba.

– Ó, istenem, istenem – örvendezett az öregember –, most már igazán nyugodtan halok meg! Látom, hogy megéltek a magatok mesterségéből. Nincs szükségetek arra a pénzecskére, amit lassanként összekuporgattam.

Hej, hogy lekonyult a dicsekedő fiúk orra! Úgy elment a kedvük a dicsekedéstől, hogy soha többet nem dicsekedtek.

(Benedek Elek: *A dicsekedők*)

1. Hogyan számol be a mesterségbeli tudásáról a három fiú? **3 pont**
2. Értelmezze a szöveg csattanóját! **3 pont**
3. Mutassa be 10–15 mondatban a műköltészeti mese legalább 5 műfaji sajátosságát! **5 pont**
4. Alkosson egy-egy tulajdonnevet a következő szavakból, és nevezze meg a tulajdonnév fajtáját!
borbély, kovács, katona **2 pont**
5. Alkosson mondatot, melyben a *nyúl* szó legyen
a. ige; b. főnév! **2 pont**
6. Alkosson egy-egy mondatot a *derék* szó mindkét jelentésével! **2 pont**
7. Bővítse a „*Most már igazán nyugodtan halok meg.*” mondatot kétféle határozóval! **2 pont**
8. Értelmezze a következő kifejezéseket!
lekonyult az orra, megverte az eső, a jég hátán is megélsz, vagdalkoztam magam körül **4 pont**
9. Írjon ki a meséből két mesei elemet! **2 pont**
10. Sorolja fel a gyermekirodalom epikai műfajait! Írjon egy-egy példát minden műfajhoz! **5 pont**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Și merg ei, și merg, cale lungă să le-ajungă, trecând peste nouă mări, peste nouă țări și peste nouă ape mari, și într-o târzie vreme ajung la împărăție.

Și cum ajung, Spânul se înfățișază înaintea împăratului cu carte din partea craiului. Și împăratul Verde, citind cartea, arde de bucurie că i-a venit nepotul, și pe dată îl și face cunoscut curții și fetelor sale, care îl primesc cu toată cinstea cuvenită unui fiu de crai și moștenitor al împăratului.

(Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Alcătuiți câte un enunț în care să folosiți corect următoarele omofone, fără a le modifica forma:
să-i, săi. **4 puncte**
2. Scrieți două cuvinte derivate de la substantivul *împărat*. **2 puncte**
3. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Și merg ei, și merg, cale lungă să le-ajungă, trecând peste nouă mări, peste nouă țări și peste nouă ape mari, [...]*. **4 puncte**
4. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în următoarea secvență: *Și împăratul Verde, citind cartea, arde de bucurie că i-a venit nepotul [...]*. **4 puncte**
5. Indicați felul următoarei propoziții din fragmentul dat: *Și merg ei [...]*. **1 punct**
6. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *basm popular*. **15 puncte**
În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *basm popular*;
 - precizarea a două trăsături ale *basmului popular*, existente în textul literar inclus în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *basmului popular*, valorificând opera aleasă;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului de la punctul 6 este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba maternă în învățământul preșcolar (15 puncte)

Írjon egy körülbelül 2 oldalas értekezést, melyben bemutató egy nagycsoportos dramatizálás tevékenységet megjelölve a következőket:

- a választott mű címe
- a tevékenység célja
- módszerek, eljárások
- műveletesített feladatok
- az értékelés formái!

15 pont

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități de învățare, având ca formă de realizare *convorbirea*, pentru domeniul *Limbă și comunicare*, nivel de studiu: 5-6 ani, pe un conținut ce poate fi realizat în conformitate cu tema anuală de studiu *Când/cum și de ce se întâmplă?*.

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității de învățare;
- descrierea etapelor menționate.